

«نام» هویت می‌آورد

اگر از نحوه نامگذاری اجداد اول خود - یعنی آدم و حوا - درگذریم دو اسم بعدی یعنی «هابیل» و «قابیل» را می‌توان اولین انتخاب نام در تاریخ یاد کرد.

171#؛ برای فرزندان خود نام نیکو انتخاب کنید؛ مهم‌ترین سفارش دینی در انتخاب نام است
171#؛ نام؛ هویت می‌آورد

جام جم آنلاین: اگر از نحوه نامگذاری اجداد اول خود - یعنی آدم و حوا - درگذریم دو اسم بعدی یعنی 171#؛ هابیل؛ و 171#؛ قابیل؛ را می‌توان اولین انتخاب نام در تاریخ یاد کرد.

آیا آدم و حوا نیز برای نامگذاری فرزندان خود دشواری‌های امروز را داشتند؟ معیار انتخاب آنها برای اسم چه بود؟ 171#؛ به کمک خالق فرزندی حاصل نمودم؛ این را حوا گفت و نام فرزند خود را قابیل گذاشت. معنی قابیل، حاصل کردن یا همان نتیجه است... معیار انتخاب شما برای نامگذاری فرزندان چیست؟ با همین پرسش آخری به سرعت نور وارد قرن معاصر می‌شویم! چون پاسخ پرسش‌های نخست را نمی‌دانیم.

... پدر بی‌قرار پشت اتاق زایمان، دسته‌گل و شیرینی آورده است. 171#؛ دنبال ماما می‌فرستادند قدیما، بیمارستان که نبود؛ البته بود رسم نبود، ماما می‌آمد و بچه را به دنیا می‌آورد، گاهی هم تا می‌رسید بچه به دنیا آمده بود...؛ این را زن سالخورده‌ای به مرد بی‌قرار گفت... ناگهان صدای گریه نوزاد، دنیای مرد را رنگی از 171#؛ پدر شدن؛ بخشید، اما ادامه یک قصه پرماجرا... .

حق با کیست؟

قصه پیش از بارداری آغاز شده بود؛ اسمی یک به یک روی کاغذ نوشته می‌شدند. هرکس به زعم و سلیقه خود انتخابش بهترین بود. اختلاف سلیقه هم کم نبود، گاهی با چاشنی دلخوری ماجرا کاملاً شور می‌شد. مادر انتخاب نام را سهم خود می‌دانست، دلیلش هم به دنیا آوردن نوزاد و تحمل درد زایمان بود. پدر اما نقاب دموکراسی بر رخ دارد؛ می‌شنود بیشتر. گاهی هم نام میوه یا شخصیتی فرهنگی را پیشنهاد می‌دهد، تنها برای شوخی و خنده. گویی او در پس این آرامش ظاهری خود نام نوزاد را از قبل انتخاب کرده است، تنها مانده تا دقیقه آخر، به وقت گرفتن شناسنامه که حکم بر کرسی نشانند... او پیش‌تر کتاب نام کودکان را ورق زده بود، حتی به روان‌شناسی اسم‌ها هم دقت داشت، به طور مثال در جایی خوانده بود: 171#؛ نامی که با حرف 171#؛ ب؛ آغاز شود نشان از شخصیتی دارد که مهربان و رفیق‌باز است، مغرور و سیمایی زیبا دارد، البته جیبش هم خالی است. یا اسمی همچون 171#؛ نوید؛ دارای یک ذهن سریع و تحلیلی، استعداد و ذوق، همه‌کاره، برخوردار از تخیلی قوی، استقلال و... است. راست و درستش را هیچ نمی‌دانیم.

انتخاب نام، داستانی تاریخی و ادامه‌دار است. درست تا روزی که نسل بشر روی زمین قدم بزند هر قوم و زبانی براساس آیین و متغیرهای فرهنگی خود، یکی از نام‌های شایسته را برای کودک خود انتخاب می‌کند. 171#؛ برای فرزندان خود نام نیکو انتخاب کنید...؛ این نه تنها یک سفارش دینی بلکه جایگاه ویژه‌ای در عرف و فرهنگ رنگین ایران زمین دارد. ایرانی جماعت هم از قدیم تاکنون نام‌های بزرگان دین و اسطوره‌ها و قهرمانان ملی و تاریخی را بر فرزندان خود می‌نهادند، با اوج و فرود گاه به گاه. تا قبل از مرسوم شدن شناسنامه در سال 1295، نام و تاریخ ولادت کودکان در خانواده‌های اهل کتاب و کتابت در پشت مصحف شریف یا کتابی ثبت می‌شد؛ 171#؛ تولد نورچشمی احمد - هجدهم شهر ذی‌الحجه؛ یا چیزی شبیه به این. حالا شناسنامه با گواهی بیمارستان یا ماما، برگه هویت والدین و یک فیش ناقابل 20 هزار تومانی صادر می‌شود.

ماراتن اسم‌ها

ساعت 5 بعدازظهر جمعه یازدهم مهر سال 1337، مثل دیگر عصرهای جمعه چندان دلتنگ نبود، مردم بیشتر بهت زده بودند، باورشان نمی‌شد از یک جعبه جادویی صدا و تصویر آدم‌ها را ببینند؛ شنیده بودند اما ندیده بودند. این کالای لوکس در ابتدا مهمان متمولان بود، دیری نپایید که شد عضو ثابت همه خانواده‌های ایرانی. این عضو البته چندان هم بی‌رأی و نظر نبود، به جوانان لباس و مدل‌های مو پیشنهاد می‌داد و گاهی خودآگاه یا ناخودآگاه اسم فرزند متولد نشده خانواده‌ای را انتخاب می‌کرد. حتما نام‌هایی همچون 171#؛ آیدا؛ 171#؛ ترانه؛ 171#؛ باران؛ و... را به یاد دارید. نام آیدا که در سال 89، اولویت 44 را در میان نام‌های دختران به خود اختصاص داده بود در مرداد 90 - که با ماه مبارک رمضان مصادف بود - به رتبه 13 ارتقا یافت. دلیلش هم پخش یک سریال در ماه رمضان پارسال بود که یکی از شخصیت‌های آن آیدا نام داشت. جالب‌تر این که این نام تنها پس از چهار ماه از پخش سریال تا رتبه چهارم هم صعود کرد. نام‌های 171#؛ ستایش؛ و 171#؛ هستی؛ نمونه‌های دیگری از

تاثیرگذاری رسانه در انتخاب نام نوزادان هستند، این دو اسم نیز در سال 89 به ترتیب در رتبه‌های سوم و چهارم قرار داشت و در آمار شهریور گذشته، نام ستایش بعد از اسامی فاطمه و زهرا در رتبه سوم قرار گرفت. «نرگس«؛ هم در سال 84 رتبه 8 کشور را داشت، اما با پخش سریالی با همین نام در سال 85 رتبه 6 کشور را به خود اختصاص داد.

نکته: انتخاب نام، داستانی تاریخی و ادامه‌دار است. درست تا روزی که نسل بشر روی زمین قدم بزند هر قوم و زبانی براساس آیین و متغیرهای فرهنگی خود، یکی از نام‌های شایسته را برای کودک خود انتخاب می‌کند
نام‌های مذهبی، تاریخی و... یا شخصیت‌های تلویزیونی در یک مارتن قرار دارند؛ با این تفاوت که اسامی شخصیت‌های فیلم یا سریال موجی فراگیر، اما زودگذر است که جامعه را درمی‌نوردد و با همان شتاب جای خود را به نام شخصیتی جدید در یک فیلم دیگر می‌سپارد، اما نام‌های برگرفته از تاریخ و شخصیت‌های دینی از پایداری بیشتری برخوردارند، دلیلش هم آماری است که ثبت‌احوال به صورت رسمی منتشر می‌کند. آخرین آماری که این نهاد رسمی منتشر کرد، نام «رضا« بود که با فراوانی بیش از یک میلیون و 30 هزار بار در پایگاه اطلاعات جمعیت به ثبت رسیده است. 10 اسم برتر سه ماهه نخست امسال نیز برای پسران به ترتیب امیرعلی، ابوالفضل، امیرحسین، محمد طه، علی، محمد، امیرمحمد، حسین، مهدی و طاهاست. برای دختران هم فاطمه، زهرا، نازنین زهرا، زینب، ربحانه، هستی، یسنا، ستایش و فاطمه زهرا به ثبت رسیده است.

نه این که این مارتن ویژه ایران ما باشد؛ ممالک فرنگی نیز همین گونه‌اند؛ در آمریکا اسامی ویلیام (William)، جاکوب (Jacob)، مایکل (Michael)، دانیل (Daniel)، سوفیا (Sophia)، اما (Emma) و... صدرنشین هستند.

انگلیسی‌ها به نام‌های الیور (Oliver)، جک (Jack)، چارلی (Charlie)، جورج (George)، سوفی (Sophie)، الیویا (Olivia)، امیلی (Emily) و... علاقه بیشتری دارند.

فرانسوی‌ها هم مسابقه خود را با نام‌های لوکاس (Lucas)، ناتان (Nathan)، انزو (Enzi)، لوئیس (Louis)، لینا (Line)، اما (Emma)، جود (Jade)، لوا (Lea) و... ادامه می‌دهند.

اسامی عجیب و غریب دختران و پسران

دانه انار، خامه، خیمه، موجول، منگنه، ماست خانم، گلایی، حلوا، افسرده، نوشابه، ارزان و... پیشنهاد نامناسب ما به شما برای نوزادان دختر است. باقالی، به‌به، راکت، سیبیل، کلاغ، کهیر، نمک، موش کور، آرشیو، گشنه، گرگ آقا، بره، بوشفر، چاه، یتیم، پارچه، پاکت، پوپول، ادامه، آشفته، ارزان و... را نیز همین‌طوری پیشنهاد می‌دهیم برای پسران! جدی نگیرید! شما اصلاً باورتان می‌شود که شناسنامه‌هایی با این اسامی صادر شده باشد؟ حالا ثبت احوال مصوبه‌ای دارد که براساس آن می‌توان اسامی که مغایر شئون مذهبی، فرهنگی یا به نوعی نامناسب هستند به آسانی تغییر داده شود، اما قصه به همین‌جا ختم نمی‌شود. برخی از نام‌های خانوادگی هم برای خود شهرتی دارند؛ «هیوه«، «گوشبر«، «مریخ« و...

بازی اسم و شهرت هنوز ادامه دارد. اسامی را مخفف می‌کنیم مانند «اسی« و «ممد«. در لقب گذاشتن هم هیچ کم نمی‌آوریم «هوشنگ« دراز«، «صالح« کور«، «کبری« شل« و... در آیین و فرهنگ ما این القاب نیکو نیستند با این همه به کار خویش سرمان گرم است هر روز.

کار از حساب ماه و روز گذشته است، ساعت‌ها در برابر تکامل جنین سر فرود آوردند و دقایق پراضطراب پشت اتاق زایمان در حال سپری شدن است. شنیدن گریه نوزاد، لبخند را با خود به ارمغان می‌آورد. انتخاب نام مرحله بعدی این قصه مهیج است. حالا چند نکته هم بخوانید که کارشناسان در انتخاب نام کودک توجه به آن را ضروری دانسته‌اند؛ داشتن مفهوم ذهنی مثبت، هماهنگ بودن اسم با شهرت، تلفظ زیبا، ترکیب چند اسم و رسیدن به نامی جدید، تلفظ چندباره نام و چک کردن احساس خود و... بدانید که فرزند شما یک برند تجاری نیست که با تغییر برخی از فاکتورها نام و نشان آن از اعتبار ساقط شود.